

ישראל צריכה להמשיך לשפד את חמאס וחיזבאללה על קרני הדילמה

written by מאיר בן שבת | 27.11.2025

המהירות שבה הכחיש חמאס השבוע את הדיווח על החלטתו לסיים את הפסקת האש בעקבות פעילות צה"ל יכולה ללמד על הדילמה הקשה שניצבת בפני הנהגתו. מצד אחד, בחמאס לא רוצים בשום אופן להביא לסיומה של הפסקת האש, שכרגע היא הדבר היחיד שמבטיח את הישרדות הארגון ונותן תקווה לשיקומו. מצד שני, הפסקת האש לא מצליחה לעצור את ישראל מלהמשיך ולהכות בחמאס, גם אם בעצימות מתונה ותחת מגבלות.

ממשל טראמפ לא רואה סיבה להתערב בנעשה. המדינות המתווכות, שגם ערבות להסכם, נאלצות לקבל בהכנעה את המציאות הזו. כל זה קורה כאשר בידי חמאס כבר לא נשארו עוד מנופים וקלפי מיקוח כדי ללחוץ על ישראל ולרסן אותה.

זו תמונת הרקע לשיחות שקיימו השבוע ראשי חמאס, ח'אלד משעל וח'ליל אלחיה, עם ראש המודיעין הכללי המצרי. הבקשה המרכזית שהשניים הציגו בפניו הייתה לקדם את הקמתו של מנגנון פיקוח מטעם המדינות המתווכות, אשר "יבטיח טיפול מיידי בכל הפרה, וימנע צעדים חד-צדדיים שעלולים להסלים את המצב ולפגוע ביציבות ההסכם". בשפה מלוטשת פחות, הכוונה היא למנגנון בינלאומי שיצור את צעדיה של ישראל.

למשעל ולאלחיה אין ציפיות גבוהות. הם מבינים שכל עוד ישראל תשחק לפי כללים שמקובלים על הנשיא דונלד טראמפ, המדינות המתווכות לא יוכלו להושיעם. יתרה מזאת, לאחר שחלף-עבר ביקורו של מוחמד בן סלמאן בבית הלבן, ולאור העמדה שזה השמיע בנוגע לנורמליזציה, בווינגטון כבר פחות לחוצים להבטיח שקט ברצועה. זה כמובן לא מוסיף לשקט הנפשי של ראשי חמאס.

בעזה מביטים בדאגה גם על מה שמתרחש בלבנון. חיסולו השבוע של בכיר חיזבאללה הייתה עלי טבטבאי בפרבריה הדרומיים של ביירות סיפק עדות לביטחונה העצמי של ישראל ולנחישותה למנוע שיקום צבאי של אויביה, גם תוך הסתכנות בחידוש הלחימה. החיסול המחיש גם את מצבו הירוד של ציר ההתנגדות, שמתקשה להגיב אפילו לחיסולו של מפקד בכיר בהתקפה אווירית בבירת לבנון, עם נטילת אחריות פומבית ולמרות קיומו של הסכם להפסקת אש.

ישראל לא גמגמה ולא התנצלה. היא אפילו לא שינתה את השגרה בעורף ² צעד שהיה יכול להתפרש אצל האויב כהבנה מצידה לקיומה של משוואת תגובה, לפחות על חיסולים בדרג כזה. האזהרה הפומבית ששיגר נעים קאסם רק לפני כמה שבועות, ש"המשך התוקפנות לא ייתכן, ולכל דבר יש גבול", נותרה יתומה ורק הגבירה את המבוכה בארגון הלבנוני.

גם כאן בארץ מבינים שחופש הפעולה של ישראל נשמר למרות המדיניות המוצהרת של ממשל טראמפ, שחותר להפסקת הלחימה ולהסדרה. פעולותיה של ישראל מעמידות באור שונה מבעבר את הצהרותיה על מחויבותה לפעול בעצמה לפירוק אויביה מנשקם אם המאמצים המדיניים לא יובילו לכך.

מצרים, אחת המתווכות החשובות בהסכמי הפסקת האש, שיגרה שלשום את שר החוץ שלה לביירות כדי להבהיר לממשל הלבנוני שעד סוף השנה נדרש חיזבאללה להצהיר שיותר על נשקו. ההבהרה לוותה באזהרה מפני תגובה ישראלית קשה אם לא יהיה לוח זמנים ברור להתפרקות מנשק.

ישראל שולחת את המסר בדבר נחישותה על גבם של טבטבאי ושל פעילי חמאס הצבאיים שוכני המנהרות. הוא מיועד לא רק לאוזניהם של הפעילים האחרים בחיזבאללה ובחמאס, אלא גם למנהיגים בטהרן, לממשלה בביירות, לאחמד א-שרע בדמשק ולראשי המדינות הקשורות בהסדרים בכל הזירות ² מטורקיה וקטאר ועד מצרים וערב הסעודית.

בזמן שחיזבאללה מנסה לנצל את החיסול כדי ללכד את הכוחות הלבנוניים נגד ישראל, מתנגדי ארגון הטרור רואים באירוע דווקא חיזוק לתביעתו של הממשל למונופול על הנשק במדינה. כמו במקרה של חמאס בעזה, המהלכים הישראלים דוחקים גם את חיזבאללה לנקודת הכרעה, כשכל האפשרויות אינן טובות. הבלגה והכלה יעודדו את ישראל להמשיך לחסל מפקדים ופעילים, ויחד עמם את שארית כבודם המרוסק של שני הארגונים. תגובה עצימה באש תאפשר לישראל לגבות מחירים גבוהים, ותחזק עמדות שמתנגדות לארגונים. הסתפקות בצעדים סמליים רק תמחיש את הרתיעה מישראל.

זו הדילמה ששני הארגונים נמצאים בה. היא נובעת מהמציאות שנקלעו אליה בעקבות הישגיה של ישראל במלחמה, מהנחישות בצד הישראלי ומהגיבוי של הממשל האמריקני. בחיזבאללה ובחמאס לא אוחזים כיום בעמדות כוח שמאפשרות לכבול את ידי ישראל או לגבות ממנה מחיר שירסן אותה בפעילותה.

דרכי הפעולה האפשריות של היריבים מצפון ומדרום מוכרות היטב למערכת הישראלית. התקפה או פיגוע ממוקד מכיוון לבנון לשטח ישראל הוא תרחיש לא בלתי סביר מצד חיזבאללה, למרות המחיר שהוא צפוי לשלם על כך. זאת, במיוחד אם מערכת הביטחון תמשיך בהתקפותיה נגד יעדים בלבנון. ישראל צריכה להיערך לכך, לרבות לאפשרות שהלחימה לא תיעצר לאחר סבב מהיר וקצר.

בחיזבאללה כמו בחמאס היו שמחים לראות את זירת יהודה ושומרון לוקחת על כתפיה את המאבק בישראל. לאורך המלחמה השקיעו איראן ושני הארגונים הללו מאמצים רבים כדי להבעיר את הזירה הזו, אולם מערכת הביטחון השכילה להתמודד עם האתגר, ולא אפשרה להם להשיג את ההשפעה שקיוו לה.

אפשר להניח שבחיזבאללה בוחנים גם את האפשרות לפעול נגד יעדים או אינטרסים של ישראל בחו"ל, עם או בלי סיוע מצד גורמים איראניים. גם התרחיש הזה נמצא זה זמן רב על שולחנה של מערכת הביטחון.

התרחיש המאתגר שמצריך תשומת לב מיוחדת מצד המערכות בישראל הוא פיגוע חטיפה. בחמאס חשים היטב את ההבדלים בין המציאות שקדמה לשחרור החטופים החיים ובין המציאות השוררת כעת, חרף ההסכמים. הפיתוי לכך גדול. נתוני השטח ברצועת עזה עלולים ליצור הזדמנויות, אך לא רק בזירה הזו.

זו העת להגביר את הערנות ואת מאמצי המודיעין והסיכול בכל הזירות, לאפשר לכוחות צה"ל לנקוט מדיניות פתיחה באש תוקפנית בשמירה על השטחים שבשליטתם ברצועה, ובמניעת גישת

עזתים אליהם. יש גם להגביר את המאמצים ההתקפיים נגד פעילי טרור בעלי ידע וניסיון רלוונטי ביהודה, בשומרון ובמזרח ירושלים. המסר חייב להיות חד וברור: לא לאפשר חטיפה נוספת בשום מחיר.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 28 לנובמבר 2025.